EDUCATION JOURNAL,
Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

ทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษากรณีศึกษา: สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

Desirable Competencies of Modern Vocational School Administrators and their Influence on Management Efficiency: A Case Study of Lampang Provincial Vocational Education Office

ทวิทย์ บัวทอง[1], จุรีย์ สร้อยเพชร[2]
Thawit Buathong[1], Juree Sroypett[2]
Corresponding Author E-mail: Thawit2517@lampangvc.ac.th

Received: 2025-08-11; **Revised:** 2025-09-17; **Accepted:** 2025-09-22

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่และประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการแบ่งตามเขตพื้นที่ และเก็บข้อมูลด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง คือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง รวมจำนวน 202 คน โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสัมประสิทธิ์ถดถอยแบบพหุคูณในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย จากการศึกษาพบว่า

1) ทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่และประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ภาพรวมในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกทั้งหมด ระดับนัยสำคัญ .01 และ 3) สัมประสิทธิ์ถดถอยแบบพหุคูณพบว่าทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเรียงลำดับทักษะสัมประสิทธิ์เชิงบวกดังนี้ 1) การเป็นผู้ประกอบการและการสื่อสาร 2) ด้านความคิดเฉพาะทาง 3) ความรับผิดชอบและอุปนิสัย 4) การคาดการณ์และการปรับตัว 5) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 6) การใช้ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน ในขณะที่ 7) การจัดการสุขภาพจิตและจัดการตนเองกลับมีค่าสัมประสิทธิ์เชิงลบ ระดับนัยสำคัญ .05 และ .01 โดยสามารถสร้างสมการประมาณค่าได้ดังนี้

ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา = $0.730 + 0.422_{ECS} + 0.234_{STS} + 0.197_{RPS} + 0.125_{AAS} + 0.044_{CIS} + 0.026_{DRS} - 1.159_{MSS} + 0.272$

คำสำคัญ: ทักษะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารอาชีวศึกษายุคใหม่, ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

[1] นิสิตหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเนชั่น
[1] Master of Education Students, Education Administration, Graduate School, Nation University
[2] อาจารย์ที่ปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเนชั่น
[2] Advisor, Graduate School, Nation University

Abstract

The objective study 1) to study the relationship between the desirable competencies of modern vocational education administrators and their influence on management efficiency: A Case Study of Lampang Provincial Vocational Education office, 2) to study the influence of the between the desirable competencies of modern vocational education administrators and their influence on management efficiency: A Case Study of Lampang Provincial Vocational Education office. The sample group in this study used the multistage method as follows: Cluster Sampling and data collection by the specific sampling method from the list of all educational administrators, teachers, and educational personnel under the Office of Lampang Provincial Vocational Education, 7 colleges, with a total sample of 202 people. This study using questionnaires to collect quantitative data and using correlation coefficient test and multiple regression coefficient test to test research hypotheses. The result show that:

1) The desirable competencies of modern educational administrators are at a high level and the efficiency of educational administration of the Lampang Provincial Vocational Education Office is at a high level. The correlation coefficient of the desirable Competencies of modern vocational education administrators and their influence on management efficiency has a low to moderate relationship and is positively related at the significance level of .01. The regression coefficient test found that the skills with positive coefficients as follows: 1) Entrepreneurship and Communication, 2) Specialized Thinking (Hard Skill), 3) Responsibility and Personality (Soft Skill), 4) Anticipation and Adaptation, 5) Creativity and Innovation, 6) Digital and Research-based, while 7) Mental Health Management and Self-management have negative coefficients at the significance level of .05 and .01. The estimation equation can be created as follows:

Management efficiency = $0.730 + 0.422_{ECS} + 0.234_{STS} + 0.197_{RPS} + 0.125_{AAS} + 0.044_{CIS} + 0.026_{DRS} - 1.159_{MSS} + 0.272$

Keywords: Desirable Competencies, Modern Vocational School Administrators, Management Efficiency

บทนำ

โดยยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคนทุกมิติ ในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา จึงถือได้ว่ามีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนสถานศึกษาตามแนวการปฏิรูปไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนาผู้บริหารให้มีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานบริหาร ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองทั้งความรู้ ทักษะ เพื่อให้มีสมรรถนะพร้อมในการบริหารสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้มีสมรรถนะตามตำแหน่งและวิชาชีพ สามารถจัดการศึกษาให้เกิดผลตามมาตรฐานการศึกษาของชาติซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการขอวิทยฐานะของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานสถานศึกษา (ประสิทธิ์ เขียวศรี. 2559: 99 - 107)

ทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาในปัจจุบันควรครอบคลุม ทั้งด้านการบริหารการสร้างความสัมพันธ์ และการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทักษะด้านการสร้างความเชื่อมั่นเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถสร้างบรรยากาศที่ไว้วางใจได้ในองค์กร ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการสร้างพลังเชิงบวกช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและแรงบันดาลใจในทีมงาน การคิดเชิงกลยุทธ์และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการกับความท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และเครือข่ายความร่วมมือยังช่วยขยายโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของทั้งองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่นในการทำงาน ปรับตัวได้อย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลง และมีความเข้าใจในความแตกต่างของบุคลากร นอกจากนี้ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ จะช่วย

เสริมความสามารถในการบริหารงานอย่างยั่งยืนและสร้างคุณค่าให้กับสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2565) โดยแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาทักษะ การบริหารของผู้บริหารสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ตามการจัดลำดับความต้องการ จำเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ทักษะด้านการสอน ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมให้ครูได้จัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน ได้นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 2) ทักษะด้านความรู้ ความคิด ผู้บริหารต้องแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ เพื่อลดปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน จัดระบบการพัฒนาเครื่องมืออำนวยความสะดวกสนองความต้องการ ของบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 3) ทักษะด้านมนุษย์ ผู้บริหารต้องจัดทำโครงการ ร่วมกับชุมชน สังคม ติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการ ให้เห็นถึงความสำคัญในการร่วมมือกันจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก (ณัชพร เอี่ยมใส. 2565) ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่เป็นอย่างมาก ทั้งนี้การศึกษาทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษายังมีจำนวนน้อย โดยขาดการศึกษาด้านนี้เพิ่มเติมและขยายการศึกษาให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

โดยการที่ผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะในการบริหารงานด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาแล้วอาจทำให้ 1) เกิดขาดวิสัยทัศน์ และแนวทางในการพัฒนาองค์กรหากผู้บริหารไม่มีทักษะด้านการคาดการณ์อนาคตหรือปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนจะขาดทิศทาง ไม่สามารถพัฒนาให้ทันต่อยุคสมัย หรือแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นได้ทำให้การบริหารขาดเป้าหมายระยะยาว ส่งผลต่อการจัดสรรทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ 2) การจัดการภายในองค์กรไม่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่ขาดทักษะการบริหารระบบ การใช้ทรัพยากร หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ อาจทำให้เกิดความล่าช้าความซ้ำซ้อนในการทำงาน หรือขาดความโปร่งใสในการบริหารส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครู บุคลากร และภาพลักษณ์ของสถานศึกษา 3) ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อการตัดสินใจการขาดทักษะด้านดิจิทัลหรือการใช้ข้อมูลเชิงวิจัยจะทำให้ผู้บริหารขาดเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ไม่สามารถใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ หรือจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว 4) ขาดทักษะด้านความสัมพันธ์และการสื่อสารหากผู้บริหารไม่สามารถสื่อสารได้ดีหรือขาดความฉลาดทางอารมณ์ จะทำให้การประสานงานกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีปัญหาส่งผลให้ขาดการมีส่วนร่วม ไม่เกิดความร่วมมือ และบรรยากาศในองค์กรตึงเครียด 5) ไม่สามารถสร้างนวัตกรรมหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารที่ไม่มีทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ จะขาดแรงผลักดันในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ สถานศึกษาอาจหยุดนิ่งไม่พัฒนา หรือไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคใหม่ และอาจส่งผลให้โรงเรียนขาดความน่าสนใจสำหรับผู้ปกครองและชุมชน 6) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของบุคลากร ถ้าผู้บริหารไม่มีทักษะในการดูแลสุขภาพจิตของตนเองหรือทีมงานอาจก่อให้เกิดความเครียดความขัดแย้ง และการลาออกของบุคลากรที่มีคุณภาพซึ่งจะทำให้คุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารตกต่ำลงไป (พัฒนพงษ์ แสงพันธ์. 2566)

ดังนั้นทำให้เห็นได้ว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาที่พึงประสงค์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุคใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะด้านการสร้างความเชื่อมั่นสามารถเสริมสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือจากทีมงาน ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งช่วยผลักดันองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น การแสดงพลังเชิงบวกยังช่วยกระตุ้นบรรยากาศการทำงานที่สร้างสรรค์และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ทีมงาน ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงกระบวนการบริหาร อีกทั้งการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ยังช่วยเสริมสร้างเครือข่ายและความร่วมมือที่เข้มแข็งในองค์กร การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน นอกจากนี้การเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรคด้วยทักษะการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำพาองค์กรก้าวข้ามวิกฤติได้ ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัวอย่างรวดเร็วช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการกับความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างราบรื่น ท้ายที่สุด ทักษะเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมอย่างยั่งยืน

โดย Untimate Business, & Edupluz (2567) ได้นำเสนอทักษะผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ เพื่อทำให้การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นไว้ดังนี้ 1) ทักษะด้านการใช้ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน (Digital and

Research Skill: DRS) เป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องสามารถใช้วิจัยเป็นฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล สนับสนุนการตัดสินใจและเชื่อมโยงกับบุคลากรทุกระดับ รวมถึงการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อพัฒนาการศึกษา 2) ทักษะด้านการคาดการณ์และปรับตัว (Anticipation and Adaptation Skill: AAS) เป็นความสามารถในการวางแผนล่วงหน้าและรับมือกับความไม่แน่นอน ทักษะการคาดการณ์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นแนวโน้มอนาคต วางกลยุทธ์ และเตรียมความพร้อมให้กับองค์กร ส่วนทักษะการปรับตัวช่วยให้ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานและแนวทางตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ทักษะด้านความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill) (Specialized Thinking Skill: STS) เป็นความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพเฉพาะของหลักสูตรและสาขา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาดูแล รวมถึงความสามารถในการใช้ความรู้ทางวิชาชีพในการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ 4) ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการตัวเอง (Mental Health Management and Self-management Skill: MSS) เป็นความสามารถในการดูแลสุขภาพจิตของตนเองและผู้อื่น การมีความฉลาดทางอารมณ์ และความสามารถในการจัดการกับความเครียด ช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำงานได้อย่างสมดุล ซึ่งส่งผลต่อการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งเสริมสุขภาพจิตในองค์กร 5) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation Skill: CIS) เป็นความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและสร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้กับสถานศึกษา การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้และนวัตกรรมในสถานศึกษา รวมถึงการทดลองใช้แนวทางใหม่ ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรปรับตัวและเติบโตในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง 6) ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและ คุณลักษณอุปนิสัย (Soft Skill) (Responsibility and Personality Skill: RPS) เป็นความตระหนักในบทบาทของตนที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในองค์กร การมีคุณลักษณะนิสัยที่ดี เช่น การสร้างแรงบันดาลใจ การทำงานร่วมกัน และการบริหารความขัดแย้ง มารยาททางสังคม เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในองค์กร และ 7) ทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการและการสื่อสาร (Entrepreneurship and Communication Skill: ECS) เป็นความคล่องตัวและความคิดเชิงธุรกิจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะในการจัดการทรัพยากรและสร้างโอกาสในการพัฒนานวัตกรรมที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การพึ่งพาตนเองของสถานศึกษาและการสร้างความมั่นคงในระยะยาว นอกจากนี้ยังต้องมีทักษะการสื่อสารที่ชัดเจนและครอบคลุมเพื่อประสานงานกับครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีโดยแต่ละทักษะเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและตอบสนองต่อความต้องการในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของทักษะผู้บริหารการศึกษาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาลำปาง โดยผู้บริหารของสถานศึกษาต้องมีทักษะในการบริหารได้ในทุกมิติ จึงจำเป็นต้องนำทักษะที่จำเป็นมาใช้ในการบริหารงานสถานศึกษาในยุคใหม่ที่ต้องการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะดังกล่าว เพื่อผู้บริหารจักได้นำทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ไปดำเนินการเพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา และทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาลำปาง โดยการศึกษามุ่งเน้นทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ 7 ทักษะ และการส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา 5 ด้าน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษาในสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปางของภาครัฐ จำนวน 7 แห่ง โดยมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ และทราบทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปางต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่และประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมได้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ประยูร ธมฺมจิตฺโต (2553: 12), ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542: 6) และสิน งามประโคน (2562: 1-19) ได้ให้ความหมายการบริหารศึกษา และสามารถสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะที่หลากหลาย ประกอบด้วยทักษะการวางแผนและพัฒนาเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของยุค Thailand 4.0 รวมถึงการส่งเสริมความรู้และคุณภาพชีวิตของผู้เรียนทุกวัยอย่างเหมาะสม ทักษะการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของวิชาชีพ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน ทักษะการจัดการงบประมาณที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการทรัพยากร ทักษะการสร้างความร่วมมือ กับชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนาการศึกษา ทักษะการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในการบริหารและปฏิบัติหน้าที่ พร้อมทั้งเน้นการสร้างความสามัคคีและความสมานฉันท์ในองค์กรและชุมชนการบริหารการศึกษามีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สถาบันและประเทศชาติ การบริหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของสถานศึกษา ในด้านการให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นทักษะแนวทางในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารงาน

2. ทฤษฎีบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

หาดแก้ว ทองขาว (2558: 13), สายชล เที่ยงแท้ (2559: 13) ปทุมรัตน์ สีธูป (2560: 33) และ Good (1974: 542) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่าผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ ที่สุดในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะ การบริหาร สามารถตัดสินใจสั่งการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้ที่จะทำให้ภารกิจในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากจะนำองค์การไปสู่จุดหมายปลายทางแล้ว ยังต้องนำพาคนให้มีความสุขในการเดินทางด้วย ความสำเร็จนอกจากมีความรู้ ความสามารถแล้วต้องมีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานด้วย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายทางการศึกษา โดยต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม ทั้งยังต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ความเชี่ยวชาญในทฤษฎีและเทคนิคการบริหารจัดการ พร้อมปรับตัวให้เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมีหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในทุกด้านของการจัดการศึกษา

3. ทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่

เอกพล กาญจนสำเริง (2560: 15), อาริษา วัฒนครใหญ่ (2560: 22) กีรติกร หนูตอ, และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2561: 23) และวิจิตร ศรีสะอ้าน (2563: ออนไลน์) และ Untimate Business, & Edupluz (2567) ได้กล่าวถึงทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ 1) ทักษะด้านดิจิทัลและการสื่อสาร ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงาน การวิเคราะห์ข้อมูล การนำไปใช้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 2) ทักษะด้านการคาดการณ์และปรับตัว การมองเห็นแนวโน้มอนาคต การวางกลยุทธ์ และการปรับตัวในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 3) ทักษะด้านความคิดเฉพาะทาง ความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษาและการใช้ข้อมูลเพื่อวางแผนและตัดสินใจที่แม่นยำในการพัฒนาการศึกษา 4) ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการตัวเอง การดูแลสุขภาพจิตของตนเองและผู้อื่น รวมถึงการมีความฉลาดทางอารมณ์และการบริหารความเครียด 5) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การสร้างสรรค์แนวทางใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์กร ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม 6) ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อ

ISSN: 2630-0761 (Print)/ISSN: 2774-1370 (Online)

สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึง Soft Skills ความตระหนักในบทบาทของตนต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การทำงานร่วมกัน และการบริหารความขัดแย้ง 7) ทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการความสามารถในการจัดการทรัพยากร สร้างโอกาสใหม่ ๆ และส่งเสริมความพึ่งพาตนเองเพื่อความมั่นคงในระยะยาวของสถานศึกษา โดยทักษะของผู้บริหารยุคใหม่ทั้ง 7 ด้านนี้คาดว่าจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แนวคิดทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

จิตรจรูญ ทรงวิทยา (2561), และวิวรรชน์ เชื้อจิตร, และคณะ (2566) ได้ระบุถึงแนวคิดการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสรุปแนวคิดทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องคำนึงถึงการพัฒนาทักษะของผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ต้องพัฒนาตนเอง และมีภาวะผู้นำที่สามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยีผู้บริหารต้องสามารถกระตุ้นและจูงใจบุคลากรให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาช่วยลดภาระงานและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นสถานศึกษาต้องพัฒนาและปรับตัวให้ทันต่อยุคดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ทักษะการบริหารที่สำคัญ เพื่อให้บรรลุความเป็นเลิศของสถานศึกษาทักษะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์โดยตรงกับคุณภาพของสถานศึกษา และต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารองค์กรและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

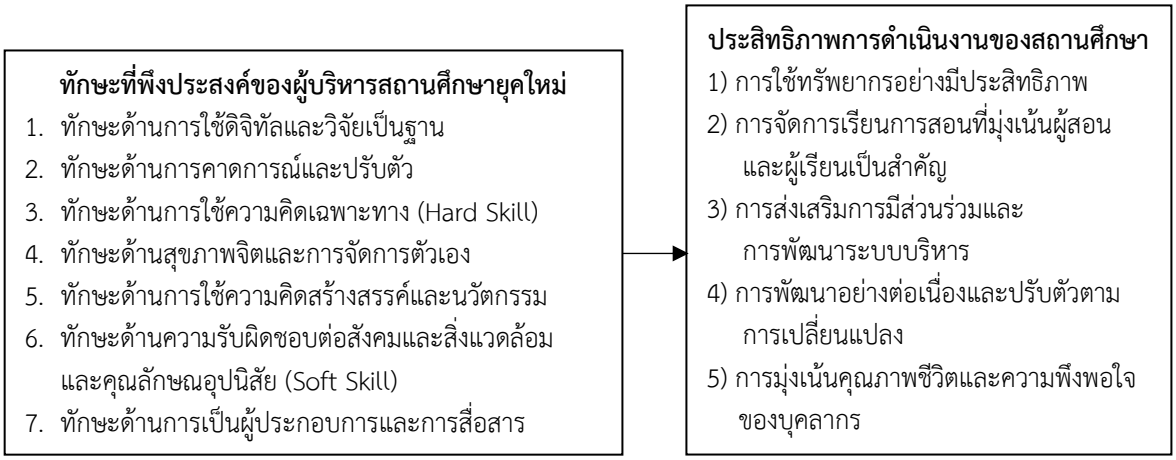
5. การบริหารอาชีวศึกษาในยุคใหม่

ภิรมย์พร สุขชัยศรี, และคณะ (2565), สมพร ปานดำ (2564) และประชาคม จันทรชิต (2567: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการบริหารอาชีวศึกษาในยุคใหม่ โดยสามารถสรุปได้ว่าสรุปได้ว่าการบริหารอาชีวศึกษายุคใหม่ มีสาระสำคัญที่เน้นกลยุทธ์ในการพัฒนา 4 ด้านหลัก ได้แก่ การปรับปรุงเชิงรุก เชิงปรับปรุง เชิงพัฒนา และเชิงรับ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) กลยุทธ์เชิงรุก เน้นการเพิ่มบุคลากรทางการศึกษาด้านงานวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการเสริมสร้างบุคลากรที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกพร้อมตำแหน่งทางวิชาการ รับมือกับความเปลี่ยนแปลงในโลกการศึกษาและตลาดแรงงานได้ดีขึ้น 2) กลยุทธ์เชิงปรับปรุง มุ่งเน้นการพัฒนาระบบคุณภาพและการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบ พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน ให้กับบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมในยุคที่การสื่อสารข้ามชาติเป็นสิ่งสำคัญ 3) กลยุทธ์เชิงพัฒนาส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรภายนอกและสถานประกอบการ รวมถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 4) กลยุทธ์เชิงรับปรับโครงสร้างการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการวางแผนงบประมาณให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาบุคลากรและการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย และการพัฒนาความร่วมมือจากภายนอกเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับสถานศึกษาอีกด้วย

6. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา

สมพงษ์ เกษมสิน (2526: 30), อรุณ รักธรรม (2532: 249), กฤษธเนศ จันดาอาจ, และวานิช ประเสริฐพร (2564) และสุวดี เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2560: 95) ได้ระบุถึงประสิทธิภาพการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาสามารถสรุปได้ 5 ประเด็นสำคัญดังนี้ 1) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารการศึกษาเน้นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยลดต้นทุนการดำเนินงานและมุ่งเน้นการผลิตที่มีคุณภาพและประสิทธิผล 2) การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการที่ดีควรเน้นการพัฒนาคุณภาพครูและการเรียนการสอน โดยครูต้องเป็นต้นแบบที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม และจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการพัฒนาระบบบริหารจัดการ การบริหารงานที่ดีต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กร 4) การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงการปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาทักษะของครู และการจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม 5) การมุ่งเน้นคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของบุคลากร บุคลากรที่มีความพึงพอใจในงานจะส่งผลให้ประสิทธิภาพขององค์กรเพิ่มขึ้น แนวทางเหล่านี้จะช่วยให้การบริหารการศึกษายุคใหม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง จำนวนทั้งสิ้น 403 คน (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง จำนวนทั้งสิ้น 403 คน (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง, 2567) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ของ Yamane' (Yamane, 1973) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 5 จำนวนเท่ากับ 201.5 คน หรือจำนวน 202 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามทั้งฉบับ (ค่า IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยพบว่าค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.60 ในทุกข้อคำถาม และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือศึกษา โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าครอนบาค Cronbach' Alpha (Cronbach. 1990) ของข้อคำถามทั้งฉบับ ได้จำนวน 0.90 ไม่ต่ำกว่า 0.70 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Sekaran, & Bougie. 2016)

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) 1) การใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการแบ่งตามเขตพื้นที่ (Cluster sampling) 2) การใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากรด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเต็มใจในการให้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม และมีความเข้าใจในแบบสอบถามอย่างครบถ้วนดีแล้ว ประกอบด้วย 1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง 50 คน วิทยาลัยเทคนิคลำปาง 65 คน วิทยาลัยเทคนิคนครลำปาง 19 คน วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง 18 คน วิทยาลัยการอาชีพแจ้ห่ม 15 คน วิทยาลัยเทคนิค กฝผ. แม่เมาะ 20 คน และวิทยาลัยการอาชีพเถิน 15 คน รวมจำนวน 202 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1) ค่าความถี่ (Frequency) 2) ค่าร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert, 1993) และ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) 5) การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) 6) การทดสอบสัมประสิทธิ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Liinear Regression)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญยุคใหม่ดังนี้ 1) ด้านความสามารถของผู้บริหารในยุคการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี คือ การพัฒนาครูและบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหาร และการสร้างนวัตกรรมใหม่ 2) ด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการเพิ่มโอกาสทางวิชาชีพของผู้เรียน ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถานศึกษา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ร่วมกับชุมชน 3) ด้านการพัฒนาทักษะที่สำคัญของผู้บริหาร ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา การบริหารจัดการความเสี่ยง และการใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารยุคใหม่การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการเปิดรับฟังความคิดเห็นของทุกคน การมีวิสัยทัศน์ก้าวไกล การกล้าตัดสินใจ 5) ด้านการมุ่งเน้นพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะผู้นำและภาวะผู้นำ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา 6) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้บริหาร มากที่สุด คือ ความถูกต้องของแนวนโยบาย รองลงมาคือ ความไว้วางใจจากบุคลากร ความสำเร็จของแผนงาน และความรวดเร็วในการดำเนินงาน

2. ความคิดเห็นในด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกข้อคำถามระหว่าง 0.32 – 0.36 ซึ่งมีค่าใกล้เคียง 1 แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ 1) ทักษะด้านการใช้ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.56) รองลงมา 2) ทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการและการสื่อสารอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54) 3) ทักษะด้านการคาดการณ์และปรับตัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.42) 4) ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และคุณลักษณอุปนิสัย (Soft Skill) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.42) 5) ทักษะด้านการใช้ความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.41) 6) ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการตัวเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40) และ 7) ทักษะด้านการใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40) ตามลำดับ ทั้งนี้ประสิทธิภาพในการการบริหารจัดการจัดการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมของอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.43)

3. การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ตารางที่ 1 การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ทักษะที่พึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษา	ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน	คาดการณ์และปรับตัว	ความคิดเฉพาะทาง Hard Skill	สุขภาพจิตและจัดการตัวเอง	คิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	รับผิดชอบและอุปนิสัย (Soft Skill)	ผู้ประกอบการและการสื่อสาร	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
การใช้ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน	1							
คาดการณ์และปรับตัว	0.635**	1						
ความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill)	0.465**	0.577**	1					
สุขภาพจิตและจัดการตัวเอง	0.518**	0.628**	0.603**	1				
การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	0.395**	0.475**	0.710**	0.501**	1			
ความรับผิดชอบและอุปนิสัย (Soft Skill)	0.460**	0.651**	0.604**	0.622**	0.588**	1		
การผู้ประกอบการและการสื่อสาร	0.430**	0.455**	0.651**	0.690**	0.645**	0.505**	1	
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ	0.385**	0.501**	0.630**	0.504**	0.587**	0.563**	0.655**	1

** ณ ระดับนัยสำคัญ .01

จากตารางที่ 1 การทดสอบสมมติฐานที่ 1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ความสัมพันธ์กันตั้งแต่น้อยถึงปานกลาง (r = 0.395 – 0.710) และ

มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกทั้งหมด ณ ระดับนัยสำคัญ .01 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

4. การทดสอบสัมประสิทธิ์ถดถอย

ตารางที่ 2 การทดสอบสัมประสิทธิ์ถดถอยแบบพหุคูณ

Model	Unstandardized Coefficients		standardized Coefficients	t	Sig
	β	Std. Error	Beta		
Constant	0.730	0.272		2.673	**0.008**
1. ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน	**0.026**	0.066	0.026	1.602	**0.042***
2. การคาดการณ์และปรับตัว	**0.125**	0.075	0.128	1.772	**0.048***
3. ความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill)	**0.234**	0.080	0.231	2.904	**0.004****
4. สุขภาพจิตและจัดการตัวเอง	**-1.159**	0.082	-0.156	-1.950	**0.049***
5. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	**0.044**	0.079	0.043	1.753	**0.038***
6. รับผิดชอบและอุปนิสัย (Soft Skill)	**0.197**	0.072	0.202	2.752	**0.006****
7. ผู้ประกอบการและการสื่อสาร	**0.422**	0.075	0.443	5.649	**0.000****

ตัวแปรตาม ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญที่ .01

R = 0.778 R Square = 0.754Adjusted R Square 0.738 Std. Error = 0.224

จากตารางที่ 2 การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่าตัวแปรอิสระคือทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่สามารถอธิบายตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปางได้ร้อยละ 75 ซึ่งอธิบายได้ในระดับสูง และพบว่าทุกทักษะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอย สามารถสรุปเรียงลำดับความสำคัญของทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา สำนักงานศึกษาจังหวัดลำปาง ได้ดังนี้

1. ทักษะผู้ประกอบการและการสื่อสาร มีค่าสัมประสิทธิ์มากที่สุด (β=0.422) มีระดับนัยสำคัญ 0.000 ระดับนัยสำคัญ .01 แสดงให้เห็นว่าทักษะผู้ประกอบการและการสื่อสารที่อิทธิพลมากที่สุดต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

2. ทักษะความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill) มีค่าสัมประสิทธิ์ลำดับที่ 2 (β=0.234) มีระดับนัยสำคัญ 0.004 ระดับนัยสำคัญ .01 แสดงให้เห็นว่าทักษะความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

3. ทักษะรับผิดชอบและอุปนิสัย (Soft Skill) มีค่าสัมประสิทธิ์ลำดับที่ 3 (β=0.197) มีระดับนัยสำคัญ 0.006 ระดับนัยสำคัญ .01 แสดงให้เห็นว่าทักษะรับผิดชอบและอุปนิสัย (Soft Skill) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

4. ทักษะการคาดการณ์และปรับตัว มีค่าสัมประสิทธิ์ลำดับที่ 4 (β=0.125) มีระดับนัยสำคัญ 0.042 ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงให้เห็นว่าทักษะการคาดการณ์และปรับตัว มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง และมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ในทิศทางบวก

5. ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์ลำดับที่ 5 (β=0.044) มีระดับนัยสำคัญ 0.038 ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงให้เห็นว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

6. ทักษะดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน มีค่าสัมประสิทธิ์ลำดับที่ 6 (β=0.026) มีระดับนัยสำคัญ 0.042 ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงให้เห็นว่าทักษะดิจิทัลและวิจัยเป็นฐานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

โดย 6 ทักษะข้างต้นมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ในทิศทางบวก บ่งชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมทั้ง 6 ด้านนี้มากขึ้นย่อมส่งผลต่ออิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานที่สูงขึ้นตามอย่างมีนัยสำคัญ

7. ทักษะสุขภาพจิตและจัดการตัวเอง มีค่าสัมประสิทธิ์ลำดับที่ 7 (β=-1.159) มีระดับนัยสำคัญ 0.049 ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงให้เห็นว่าทักษะสุขภาพจิตและจัดการตัวเองมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

โดยทักษะที่ 7 นี้มีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ในทิศทางลบ บ่งชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมให้เกิดสุขภาพจิตและจัดการตัวเองมากขึ้นย่อมส่งผลต่ออิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานที่ลดลงในทางตรงกันข้ามตามอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นทำให้สามารถสร้างสมการจากการพยากรณ์ (การประมาณค่า) ได้ดังนี้

ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา = 0.730 +0.422$_{\text{ทักษะผู้ประกอบการและการสื่อสาร(ECS)}}$+0.234$_{\text{ความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill) (STS)}}$ +0.197$_{\text{การรับผิดชอบและอุปนิสัย (Soft Skill) (RCS)}}$+0.125$_{\text{การคาดการณ์และปรับตัว(AAS)}}$ +0.042$_{\text{สร้างสรรค์และนวัตกรรรม(CIS)}}$ +0.026$_{\text{ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน(DRS)}}-1.159_{\text{การจัดการสุขภาพจิตและจัดการตัวเอง(MSS)}}$ + 0.272

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารยุคใหม่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเป็นผู้ประกอบการและการสื่อสาร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 และ 2 กล่าวคือทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา และทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Untimate Business, & Edupluz (2567) ที่ระบุว่าผู้บริหารยุคใหม่ควรมีทักษะทางธุรกิจและการสื่อสารที่ดีในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ นอกจากนี้ ยังพบว่าทักษะเฉพาะทาง (Hard Skill) และการรับผิดชอบและอุปนิสัย (Soft Skill) ยังมีบทบาทสำคัญซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัชพร เอี่ยมใส (2565) ที่เสนอว่าผู้บริหารควรมีความรู้เฉพาะทางและคุณลักษณะนิสัยที่สนับสนุนการบริหารงานอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความต้องการทักษะยุคใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาอีกด้วย อย่างไรก็ตามทักษะด้านการจัดการสุขภาพจิตและการจัดการตนเอง ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงลบอาจสะท้อนให้เห็นถึงภาระงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดูแลสุขภาพของตนเองที่ถูกละเลยไป โดยจะต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความสมดุลในการจัดการตนเองและการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบและผลเสียต่อการจัดการตนเองและการบริหารงานในสถานศึกษาทั้งสองด้าน ซึ่งเป็นประเด็นที่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญให้มีความสมดุลระหว่างสุขภาพจิตกับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มากขึ้น

ในการศึกษาพบว่าทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาสอดล้องกับ อรอัยริน เลิศจิรชัยวงศา (2564); มธุภาณี อิมบุตร, และธนภัทร เทพสถิตย์ (2565) และสอดคล้องกับ วิวรรชน์ เชื้อจิตร, และคณะ (2566) ที่ได้ศึกษาและพบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกพร้อมนี้ทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษายุคใหม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ เช่น 1) ทักษะด้านการใช้ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐานสอดคล้องกับ วราพร บุญมี, และพิมผกา ธรรมสิทธิ์ (2564); วิวรรชน์ เชื้อจิตร, และคณะ (2566); และสอดคล้องกับ ดาบชัย รังคะราช, และกิจพิณิฐ อุสาโห (2567) พบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ

สถานศึกษาการด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล การใช้การวิจัยเพื่อสามารถพยากรณ์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา 2) ทักษะด้านความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill) สอดคล้องกับ กฤษกร บัวขวา, และคณะ (2567); และสอดคล้องกับ จักรกฤษณ์ เกษไธสง, และคณะ (2565) พบว่า ทักษะการเรียนรู้ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการกำหนดนโยบายและการปกครอง ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการประเมินผลงานและบริหารงานบุคคล ทักษะในการบริหารจัดการบุคคล และทักษะการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน 3) ความคิดด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมสอดคล้องกับ ณิศรานันท์ ขันทอง, และสุชาดา บุบผา (2564); มธุภาณี อิมบุตร, วัชรี รัศมีดิษฐ์, และวรชัย วิภูอุปรโคตร (2567) พบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ของผู้บริหารทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการองค์การ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการและการสื่อสาร สอดคล้องกับ ธนภัทร เทพสถิตย์ (2565); และณัชพร เอี่ยมใส (2565) พบว่าทักษะด้านการตัดสินใจ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการบริหารเวลา และทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร และ 5) ทักษะด้านการคาดการณ์และการปรับตัว สอดคล้องกับ กมล คล้ำมณี, และคณะ (2565); พิมพฤทธิ์ เที่ยงภักดิ์, และคณะ (2567) พบว่าแนวทางพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีการพัฒนาทักษะด้านการบริหารและการปรับตัว ทักษะด้านความรู้ความรับผิดชอบ และทักษะด้านการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในความต้องการทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาสมัยใหม่อีกด้วย ดังนั้นจึงเป็นการยืนยันว่าทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ระดับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ควรใช้ผลการวิจัยนี้ในการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรผู้บริหาร ด้วยการจัดหลักสูตรอบรมที่เน้นทักษะที่ส่งผลสูง เช่น ทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการและการสื่อสาร และทักษะการคาดการณ์และการปรับตัว

1.2 ระดับสถานศึกษา ผู้บริหารควรนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาตนเองเป็นรายบุคคล สร้างแผนพัฒนาครูส่วนบุคคล โดยอ้างอิงจากทักษะที่ควรพัฒนา เช่น ทักษะการจัดการตนเอง

1.3 ระดับครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือชุมชนแห่งการเรียนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ร่วมกับผู้บริหาร เช่น ทักษะในการสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการปรับตัวมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถกำหนดแนวทางจากการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1) ทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการและการสื่อสาร

ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และแนวคิดเชิงธุรกิจในการพัฒนานวัตกรรมหรือโครงการที่สร้างรายได้หรือเพิ่มมูลค่าให้กับสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความยั่งยืน มีความสามารถในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเสี่ยงของโครงการหรือแนวทางใหม่ ๆ สามารถสื่อสารอย่างชัดเจนเข้าใจง่าย และสร้างความร่วมมือกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความสามารถในการนำเสนอและโน้มน้าวเพื่อระดมทรัพยากรหรือการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ

2) ทักษะด้านความคิดเฉพาะทาง (Hard Skill)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและโครงสร้างของหลักสูตรในสาขาวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน สามารถนำความรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน มีส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้พัฒนาทักษะเฉพาะทาง เพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนการสอน สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาหลักสูตรกับแนวโน้มของเทคโนโลยีและทักษะที่จำเป็นในอนาคต

3) ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและคุณลักษณะอุปนิสัย (Soft Skill)

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักและมีบทบาทในการส่งเสริมกิจกรรมที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา มีคุณลักษณะนิสัยที่ดี มีมารยาท มีจรรยาบรรณ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในองค์กร สามารถสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

4) ทักษะด้านการคาดการณ์และปรับตัว

ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการมุ่งเน้นในความสามารถวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาได้ มีความสามารถในการวางแผนล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับวิธีการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีทักษะในการจัดการกับความไม่แน่นอนและภาวะวิกฤตโดยไม่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของสถานศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

5) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรกล้านำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการบริหาร เปิดโอกาสให้มีการทดลองใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการบริหาร สามารถปรับใช้แนวคิดใหม่ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์ มีบทบาทในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้

6) ทักษะด้านการใช้ดิจิทัลและวิจัยเป็นฐาน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานและติดตามผลการดำเนินงานได้ ควรมีทักษะในการใช้ข้อมูลและงานวิจัยมาวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ต้องใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสารกับบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองได้ ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

7) ทักษะด้านสุขภาพจิตและการจัดการตัวเอง

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะด้านการสร้างความสมดุลของสุขภาพจิตและการจัดการตัวเอง ในด้านของการทำงานและการจัดการตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดีในสถานการณ์ที่กดดันหรือ มีความขัดแย้งมีความสามารถในการดูแลสุขภาพจิตของตนเอง และส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีในที่ทำงาน มีทักษะในการจัดการกับความเครียด สามารถเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตรและปลอดภัย ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีสุขภาพจิตที่ดีผ่านกิจกรรมหรือการสนับสนุนที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้ศึกษาควรทำการศึกษาทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในระยะยาว (Longitudinal Study) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของทักษะของผู้บริหารยุคใหม่

2.2 ผู้ศึกษาควรศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลการศึกษาในด้านบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

2.3 ผู้ศึกษาควรทำการศึกษาการสัมภาษณ์หรือผู้มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External) เพิ่มเติม เช่น คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ผู้ระดมทรัพยากรทางการศึกษา สังคมชุมชนโดยรอบ สถานประกอบการ ผู้ปกครองของนักศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาถึงทักษะที่พึงประสงค์ด้านอื่นที่ที่แตกต่าง หรือทักษะอื่นของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นต้น

2.4 ผู้ศึกษาควรทำการศึกษาปัจจัยด้านอื่นนอกเหนือจากทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โดยเพิ่มตัวแปรคั่นกลาง หรือตัวแปรแทรก เช่น การบริหารงานคุณภาพ (PDCA), การบริหารงานแบบสมัยใหม่ (POLC) เพื่อเป็นตัวแปรคั่นกลางหรือตัวแปรแทรก ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามเพื่อศึกษาอิทธิพลหรือการส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน เพื่อได้นำมาปรับใช้ในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5 ผู้ศึกษาควรนำตัวแปรทักษะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการศึกษาความสัมพันธ์หรือการส่งผลต่อตัวแปรตามประเภทอื่น ๆ เช่น ความพึงพอใจในการบริหารงานของสถานศึกษา, ความพึงพอใจในการรับบริการ, ความไว้วางใจของผู้รับบริการ, การบอกต่อหรือความจงรักภักดีต่อสถานศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กมล คล้ำมณี, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, และมิตภาณี พุ่มกล่อม. (2565). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. **Journal of Roi Kaensarn Academi.** 7(1): 64 -76.

กฤษกร บัวขวา, อำนาจ ชนะวงศ์, และจิราพร วิชระโภชน์. (2567). แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2. **วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา.** 15(1): 32-147.

กฤษธเนศ จันดาอาจ, และวานิช ประเสริฐพร. (2564). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานอาชีวศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. **Journal of Roi Kaensarn Academi.** 6(6): 233 -246.

กีรติกร หนูตอ, และสุรินทร์ ภูสิงห์. (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ.** 7(25): 227 - 336.

จักรกฤษณ์ เกษไธสง, มิตภาณี พุ่มกล่อม, และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย.** 6(1): 1 - 12.

จิตรจรูญ ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. **Journal of Roi Kaensarn Academi.** 3(1): 41 - 57.

ณัชพร เอี่ยมใส. (2565). **แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพฯ.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

_____. (2565). **แนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ณิศรานันท์ ขันทอง, และสุชาดา บุบผา. (2564). ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. **Journal of Modern Learning Development.** 6(4): 148 – 163.

ดาบชัย รังคะราช, และกิจพิณิฐ อุสาโห. (2567). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มอำเภอท่ายางห้วยหนองจังหวัดกาฬสินธุ์. **วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.** 4(2): 453 - 464.

ธนภัทร เทพสถิตย์. (2565). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปทุมรัตน์ สีธูป. (2560). การพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ประชาคม จันทรชิต. (2567). **การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.** สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม, 2568, จาก https://bsq.vec.go.th.

ประยูร ธมฺมจิตฺโต. (2553). **วิธีการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่.** สารนิพนธ์พุทธศาสตร์บัณฑิต, เรียบเรียงจากปาฐกถาในการสัมมนาพุทธศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ณ หอประชุมพุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จงหวัดนครปฐม.

ประสิทธิ์ เขียวศรี. (2559). **การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัฒนพงษ์ แสงพันธ์. (2566). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พิมพฤทธิ์ เที่ยงภักดิ์, จิรวัฒน์ กิติพิเชฐสรรค์, และวิจิตรา เจริญพงษ์. (2567). การพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.).** 6(2): 210 – 226.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภิรมย์พร สุขชัยศรี, ชัยวุฒิ จันมา, และอนันต์ ธรรมชาลัย. (2565). แนวทางการเพิ่มประสทธิภาพการจัดการสถานศึกษาอาชีวะเอกชน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. 11(2): 64 - 75.

มธุภาณี อิมบุตร, และธนภัทร เทพสถิตย์. (2565). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.** 11(2): 86-99.

มธุภาณี อิมบุตร, วัชรี รัศมีดิษฐ์, และวรชัย วิภูอุปรโคตร. (2567). ทักษะการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.** 11(2): 1-12.

วราพร บุญมี, และพิมผกา ธรรมสิทธิ์. (2564). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์.** 7(5): 172 - 182.

วัชรี รัศมีดิษฐ์, และวรชัย วิภูอุปรโคตร. (2567). ทักษะการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพฯ. **วารสารพุทธมัคค์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษาสำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม.** 9(2): 101-112.

วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2563). **การปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ครั้งที่ 11 ประจำปีพุทธศักราช 2563.** สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม, 2568, จาก https://edu.chula.ac.th/node/1072

วิวรรชน์ เชื้อจิตร, เริงวิชญ์ นิลโคตร, และธีรังกูร วรบำรุงกุล. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์.** 10(5): 11-21.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). **การบริหารงานบุคคลแผนใหม่.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สมพร ปานดำ. (2564). การจัดการอาชีวศึกษาที่ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต. **วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1.** 6(1): 9 - 22.

สิน งามประโคน. (2562). พุทธบริหารการศึกษา: แนวคิดทฤษฎีและการบูรณาการ. **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย.** 1(2): 103 -116.

สายชล เที่ยงแท้. (2559). **จริยธรรมของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1.** การค้นคว้าอิสระครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). **รายงานทิศทางการศึกษาชาติ พ.ศ. 2565 – 2570.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง. (2567). **ข้อมูลสารสนเทศด้านบุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรภาครัฐ สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง.** ลำปาง: ผู้แต่ง

สุวดี เสนีย์วงค์ ณ อยุธยา. (2560). **แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานสถานศึกษาต้นแบบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

หาดแก้ว ทองขาว. (2558). **วิสัยทัศน์และพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

อรอัยริน เลิศจิรชัยวงศา, ลินดา นาคโปย, และกัญภร เอี่ยมพญา. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. **วารสารสิรินธรปริทรรศน์.** 22(1): 264 - 279.

อริษา วงคำจันทร์. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

อรุณ รักธรรม. (2532). **การพัฒนาองค์การ: การสร้างและพัฒนาการทำงานเป็นทีม.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อาริษา วัฒนครใหญ่. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร. **วารสารนาคบุตรปริทรรศน์.** 9(1): 33-42.

เอกพล กาญจนสำเริง. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับความสำเร็จในการบริหารกิจการลูกเสือตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎรธานี.

Cronbach, L. J. (1990). **Essential of Psychology Testing.** (5th ed.). New York: harper Collins.

Good, C. V. (1974). **Dictionary of education.** (3rd ed.). New York: McGraw–Hill.

Gravetter, F. J., & Wallnau, L. B. (2017). **Statistics for the Behavioral Sciences.** (10th ed.). Cengage Learning.

Likert, R. (1993). **A Technique for the Measurement of Attitude.** Chicago: Rand Mc Nally.

Sekaran, & Bougie. (2016). **Research Methods for Business: A Skill Building Approach.** John Wiley & Sons.

Senge, Peter M. (2006). **The Fifth Discipline: The arts & practice of the learning organization.** New York: Doubleday.

Sergiovanni, T. J., & Austin, D. S. (1987). **Educational concepts of educational leadership.** (2nd ed.). New Jersey: Memill Prentice Hall.

Tillotson, E. A. (1996, July). An Analysis of Technical Human and Conceptual Skills Among Student Affairs Administrators in Higher Education. **Dissertation Abstracts International.** 23(3): 64 - A.

Untimate Business, & Edupluz. (2567). **รายงานการวิเคราะห์สมรรถนะผู้นำการศึกษายุคใหม่.** สถาบันพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการบริหารยุคดิจิทัล.

Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** (2nd ed.). New York: Harper And Row.